

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

**КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО - РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ВНПЗ «Дніпровський
гуманітарний університет»

Олег КИРИЧЕНКО

« ____ » _____ 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь

бакалавр

(назва ступеня вищої освіти – бакалавр або магістр)

Спеціальність

242 Туризм

(шифр і назва)

Освітня програма

Туризм

(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

наказ №51-02 від 10.06.2021

Статус навчальної дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова або вибіркова)

Мова навчання:

українська

Дніпро – 2024

Назва навчальної дисципліни // Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент організацій». Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2024. 13 с.

РОЗРОБНИК(-И):

Ходак О. В., старший викладач кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Розглянуто на засіданні кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
22.07.2024, протокол № 12

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом 4 років 22.08.2024, протокол № 12

Метою вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» є формування у студентів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління туристичними організаціями, набуття умінь аналізу внутрішнього і зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Передбачені компетентності:

- K04. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.
- K05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- K08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- K09. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- K12. Навички міжособистісної взаємодії.
- K13. Здатність планувати та управляти часом.
- K14. Здатність працювати в команді та автономно.
- K 14¹. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
- K18. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.
- K19. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- K21. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.
- K23. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).
- K24. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.
- K25. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.
- K27. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
- K30. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.
- ПРН 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПРН 8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПРН 9. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних 12 послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПРН 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПРН 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПРН 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПРН 15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПРН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПРН 17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПРН 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПРН 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

ПРН 22. Професійно виконувати завдання в невизначених і екстремальних ситуаціях.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: Вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» здійснюється після засвоєння здобувачами знань з навчальних дисциплін «Менеджмент у туризмі», «Комунікативний менеджмент», «Основи менеджменту та маркетингу», «Маркетинг», «Економіка туристичного підприємства»

Форми проведення занять: *лекції, семінарські та практичні заняття.*

Форма підсумкового контролю:

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за *навчальний семестр.*

З навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» передбачено:

- для денної форми навчання – *екзамен*.

За результатами вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» повинні **вміти** як:

- застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;
- розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт;
- ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися;
- організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки;
- розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна);
- застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;
- встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей;
- проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття;
- проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань;
- діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;
- управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;
- адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;
- аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань;
- виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;
- приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- професійно виконувати завдання в невизначених і екстремальних ситуаціях.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **мати**:

- 1) здатності до критичного мислення, аналізу та синтезу;
- 2) прагнення до збереження навколишнього середовища;

- 3) навичок використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- 4) вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- 5) навичок міжособистісної взаємодії;
- 6) здатності планувати та управляти часом;
- 7) здатності працювати в команді та автономно;
- 8) знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;
- 9) здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- 10) здатності аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління;
- 11) розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);
- 12) здатності розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;
- 13) розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем;
- 14) здатності здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал;
- 15) здатності до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;
- 16) здатності обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність.

Обсяг навчальної дисципліни:

Додатки 1.1, 1.2.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Організаційний механізм менеджменту організацій

Принципи системного підходу в управлінні організацією. Організація як складна система та об'єкт управління. Взаємодія суб'єкта та об'єкта управління. Закони, що діють в організації. Співвідношення централізації і децентралізації. Найважливіші системні ознаки виділення підсистем. Підходи до системного управління. Системний підхід в теорії організацій. Сутність системного підходу. Системне управління організацією як процес поєднання функціонального, процесного та ситуаційного підходів.

Тема 2. Організаційний інжинірінг. Організаційний дизайн

Елементи організаційно-управлінського аналізу. Методологія організаційного інжинірингу. Загальні правила інжинірингу. Дизайн організації: суть, основні складові. Рівні та етапи організаційних змін. Об'єкти та компоненти організаційних перетворень

Тема 3. Управлінські моделі

Сучасні підходи до розроблення управлінських моделей. Основні компоненти управлінських моделей та їх характеристика. Класифікація управлінських моделей. Основні системні моделі діагностики організації.

Тема 4. Управління ефективністю підприємства

Теоретичні основи оцінки ефективності функціонування і управління підприємством. Критерії ефективності. Критерії та система показників оцінки економічної ефективності менеджменту. Оцінка ефективності організації управління та заходів щодо її удосконалення.

ТЕМА 5. Організаційна культура та соціальна відповідальність бізнесу

Поняття відповідальності в системі суспільних взаємовідносин. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, значення та складові елементи. Моделі соціальної політики як базова передумова побудови системи соціальної відповідальності організації. Соціальна відповідальність бізнесу в громадянському суспільстві.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Комунікативний менеджмент» передбачено:

- для денної форми навчання – 2 семестр – залік;
- для заочної форми навчання – 2 семестр – залік

Політика курсу, критерії та засоби оцінювання успішності навчання

За кредитно-модульною системою викладення навчальної дисципліни «Комунікативний менеджмент» застосовуються такі основні види контролю знань:

- поточний контроль – систематично на різних навчальних заняттях впродовж семестру у формах:
 - усне опитування;
 - тестовий контроль;
 - підсумковий контроль – у вивчення навчальної дисципліни у формі заліка.

За рішенням викладача або кафедри *нараховуються заохочувальні бали* за наступні види робіт:

- за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;
- за виконання творчих завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач);
- за участь у конференціях, олімпіадах, іншій науковій, методичній роботі тощо.

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу є необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання *академічної доброчесності* передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

Поточна атестація зі змістового модулю 1 проводиться після вивчення теми № 4 у вигляді контрольної роботи (теми 1-8).

Критерії переведення оцінок за 100-бальною шкалою у національну шкалу та шкалу ЄКТС

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою (екзамен /залік)	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення
90–100	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання,

			передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі.
83–89	Добре	B	« Дуже добре » – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимальної .
75–82		C	« Добре » – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками .
68–74	Задовільно	D	« Задовільно » – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки .
60–67		E	« Достатньо » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані деякі практичні навички роботи; частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального .
35–59	Незадовільно	FX	« Умовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1–34		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі ; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль II семестр - ЗАЛК (З)
Аудиторна робота	Самостійна (індивідуальна) робота	
≤ 40	≤ 20	
≤ 60		
≤ 40		
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК+ З ≤ 100		
ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль II семестр - ЗАЛК (З)
Аудиторна робота	Самостійна (індивідуальна) робота	
≤ 20	≤ 40	
≤ 60		
≤ 40		
Підсумкова оцінка у випадку екзамена (П) = ПК+ З ≤ 100		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
різноманітних видів навчальної роботи
(поточний контроль; письмові роботи; тестування; практичні завдання;
самостійні завдання; практичні завдання)

Метод демонстрування результатів навчання	Бал
1. Усне опитування у формі відповідей на запитання за планом семінарського заняття №1 на тему «Комунікативні цілі, концептуальний підхід»	5...8
2. Письмовий звіт по запитанням, обраним викладачем (3 запитання) щодо завдань для самостійної роботи до семінарського заняття №1 на тему «Резюме: зміст, види, приклади»	5...8
3. Усний виступ на запитання, обране Здобувачем самостійно за індивідуальними завданнями до семінарського заняття №3 на тему «Види комунікацій та їх характеристика»	5...8
4. Практична робота з розробки та підготовки презентацій щодо завдань для самостійної роботи до семінарського заняття №4 на тему «Підготовка і проведення презентації»	5...8
5. Усний виступ на запитання, обране Здобувачем самостійно за індивідуальними завданнями до семінарського заняття №5 на тему «Масова комунікація»	5...8
6. Письмовий звіт по запитанням, обраним викладачем (2 запитання) щодо завдань для самостійної роботи до семінарського заняття №6 на тему «Комунікації із ЗМІ»	5...8
7. Оглядовий реферат на запитання, обране Здобувачем самостійно за індивідуальними завданнями до семінарського заняття №7 на тему «Вербальні і невербальні засоби комунікації. Дебати з опонентами»	5...8
8. Усне опитування у формі відповідей на запитання за планом семінарського заняття №8 на тему «Інтернет як засіб бізнес-комунікацій»	5...8
Комплексно-практичне індивідуальне завдання (КПЗ) (передбачає 20-36 заохочувальних балів, що враховують змістовність, обґрунтованість, оригінальність та якість оформлення виконаного завдання)	20...36
Разом	60...100

«Критерії оцінювання аудиторної роботи у вигляді усної відповіді здобувачів»

ПОЯСНЕННЯ	
8	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні

	питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні предметної області навчальної дисципліни
5	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані , деякі види завдань виконані з помилками .
0	Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни «Комунікативний менеджмент» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком або мають академічні заборгованості за іншими (підтвердженими документально) обставинами передбачено окремий вид роботи.

Комплексно-практичне індивідуальне завдання (КПЗ) – це вид індивідуальної позааудиторної роботи студента, яка виконується самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом. Формою контролю індивідуальної роботи студента є перевірка виконання теоретичного і практичного завдання.

Мета КПЗ: самостійне опрацювання програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи з чинним законодавством.

Вимоги до КПЗ: КПЗ виконується у формі письмової роботи, яка передбачає виконання теоретичного і практичного завдання у формі розв'язання задачі. Працюючи індивідуально студенти повинні продемонструвати уміння правильно застосовувати теоретичний матеріал на практиці. Виконання КПЗ є однією із форм перевірки знань студентів, що сприяє закріпленню і поглибленому засвоєнню знань з навчальної дисципліни. Робота повинна включати також теоретичне та практичне підґрунтя виконання індивідуального завдання, тобто має бути складений перелік джерел інформації, які застосовувалися під час виконання роботи. Також до роботи можуть бути долучені ксерокопії основних наукових публікацій за темою КПЗ. КПЗ є одним із залікових модулів, тому оцінюється і впливає на загальну (підсумкову) оцінку. Завершене КПЗ подається у роздрукованому та електронному варіантах викладачу, який читає лекційний курс та приймає залік з даної дисципліни не пізніше, ніж за 2

тижні до дня заліку. Максимальна кількість балів за таку роботу – 28.

**Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни
(рекомендовані джерела інформації)**

Додаток 2 (оновлюється в разі
необхідності) до Робочої програми з
навчальної дисципліни

Додаток 1.1.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ВНПЗ «Дніпровський
гуманітарний університет»

Олег КИРИЧЕНКО

«__» _____ 2024 р.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ

	<small>(назва навчальної дисципліни)</small>	
Освітній ступінь	бакалавр	Спеціальність 242 ТУРИЗМ
	<small>(назва ступеня вищої освіти)</small>	<small>(шифр і назва)</small>
на 2024/2025 навчальний рік		
Форма навчання	ДЕННА	Обсяг 3 кредит ЄКТС 90 годин
Кафедри	туристичного та готельно - ресторанного бізнесу	
	<small>(назва кафедри)</small>	
Курс	4	Групи Т-

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Забільни обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна (індивідуальна) робота
			Всього	Лекції	Семинари	Практика	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Тема 1. Організаційний механізм менеджменту організацій	18	8	2	2	4	10
2	Тема 2. Організаційний інжиніринг. Організаційний дизайн.	18	8	2	2	4	10
3	Тема 3. Управлінські моделі	18	8	2	2	4	10
4	Тема 4. Управління ефективністю та результативністю менеджменту організацій.	18	8	2	2	4	10
5	Тема 5. Організаційна культура та соціальна відповідальність бізнесу	18	8	2	2	4	10
	Разом за семестр	90	40	10	10	20	50

Розглянуто на засіданні кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу 22.07.2024 р., протокол №12

Завідувач кафедри

Тетяна ТЕСЛЕНКО

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь Бакалавр Спеціальність 242 Туризм
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

на 2024/2025 навчальний рік

Основна література:

1. Балановська Т.І., Гоголя О.П., Кубіцький С.О., Михайліченко М.В., Троян А.В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 464 с.
2. Назарчук Т. В., Косіюк О. М. Менеджмент організацій : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 560 с.
3. Менеджмент і адміністрування : підруч. / З. І. Галушка, А. А. Антохов, В. М. Запихляк та ін. Чернівці, 2021. 437 с.
4. Мошек Г. Є., Федоренко В. Л. Менеджмент організації : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 420 с
5. Довгань Л.Є., Малик І.П., Мохонько Г.А., Шкробот М.В. «Менеджмент організацій»: навчальний посібник. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2017.
6. Руденко В.П., Вацеба В.Я., Підгірна В.Н. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-х частинах. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2019. 504 с.

Додаткова:

1. Сучасний менеджмент у питаннях і відповідях. Навч.посібн. За ред. Балашова А.М., Мошека Г.Є. К.Алерта.2018. 620с.
2. Довгань Л.Є., Малик І.П., Мохонько Г.А., Шкробот М.В. Менеджмент організації. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с.
3. Осовська Г. В. Менеджмент організацій : підручник. К. Кондор, 2018. 680 с.
4. Білорус Т.В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.
5. Савчук Л.М., Прокудіна Г.С. Проблеми організації, управління та підвищення ефективності транспортних перевезень. Дніпро: Пороги, 2021. 300 с.

6. Петренко В.О., Фонарьова Т.А., Бушуєв К.М. Сучасні аспекти менеджменту організацій: штучний інтелект у створенні креативної інформації для менеджерів: монографія. Дніпро: ТОВ «ЮК ЮРСЕРВІС», 2020. 68 с.

7. Балановська Т.І., Драгнева Н.І. Управління якістю. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 162 с.

8. Петренко В.О., Фонарьова Т.А., Бушуєв К.М. Сучасні аспекти менеджменту організацій: штучний інтелект у створенні креативної інформації для менеджерів: Монографія. – Дніпро: ТОВ «ЮК ЮРСЕРВІС», 2020. – 68 с.

9. Козирева О. В., Глебова Н. В., Ковальова В. І. Навчальний посібник з дисципліни «Офісний менеджмент» : для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Менеджмент». – Х.: Видавництво Іванченка, 2021. 274 с.

10. Сардак С. Е., Дерій О. О., Ходак О.В. Менеджмент підприємств індустрії туризму та гостинності. *Сучасний стан та потенціал розвитку індустрії гостинності в Україні*: зб. Матеріалів І Всеукр. Наук. – практ. Конф. (м.Херсон, 23 квітня 2021 р.) / за ред. Доц. Морозової О.С. Херсон : ХДАЕУ, 2021. с. 90-91

11. Ходак О.В. Міжнародний досвід державного управління в галузі туризму та гостинності. кол. монографія. *Державне управління в галузі туризму та гостинності в Україні* / за ред. В.М. Торяника. Дніпро : ВНПЗ ДГУ, 2024. С. 54-74

Інформаційні ресурси

1. Закон України про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. URL: <http://www.rada.gov.ua>

2. Закон України про інформацію. URL : <http://www.rada.gov.ua>

3. Зв'язки з урядовими установами (Government relations). URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4618>

4. Методологія масових комунікацій. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/index.php?categoryid=877>

5. Комунікативний менеджмент в публічному адміністрування. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5701>

Розглянуто на засіданні кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу 22.07.2024 р., протокол №12

Завідувач кафедри

Тетяна ТЕСЛЕНКО

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

**КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ**

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь бакалавр Спеціальність 242 ТУРИЗМ
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

Освітня програма ТУРИЗМ
наказ №51-02 від 10.06.2021
(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

Форма навчання Денна
(денна/заочна)
у 2024/2025 навчальному році

Плани семінарських (практичних)
занять обговорені та схвалені
на засіданні кафедри
22.07.2024 р., протокол №12
Завідувач кафедри

(підпис) Тетяна Тесленко

Дніпро – 2024

Тема 1. Організаційний механізм менеджменту організацій

Запитання для самоконтролю:

1. Принципи системного підходу в управлінні організацією.
2. Організація як складна система та об'єкт управління.
3. Взаємодія суб'єкта та об'єкта управління.
4. Закони, що діють в організації.
5. Співвідношення централізації і децентралізації.
6. Найважливіші системні ознаки виділення підсистем.
7. Підходи до системного управління.
8. Системний підхід в теорії організацій.
9. Сутність системного підходу.
10. Системне управління організацією як процес поєднання функціонального, процесного та ситуаційного підходів.

Тестові завдання:

1. Визначіть суть поняття «системний підхід»:
 - a) підхід в менеджменті, у якому організація складається із взаємозалежних підсистем, а сама є відкритою системою, взаємодіючою із зовнішнім середовищем;
 - b) підхід в управлінні, за допомогою якого будується система в організації;
 - c) керування є процесом, що складається із серії безперервних і взаємозалежних по цілям дій;
 - d) керування з урахуванням обставин, у яких в даний момент перебуває підприємство.
2. Частина системи, яка виділена за явно вираженими локальними властивостями:
 - a) підрозділ;
 - b) підсистема;
 - c) відділ;
 - d) організація.
3. Система, до якої відносяться все елементи й підсистеми, що забезпечують процес управління або процес цілеспрямованого впливу на колективи людей і ресурси організації:
 - a) керована система;
 - b) керуюча система;
 - c) головна система;
 - d) системна організація.
4. До факторів непрямого впливу на організацію належать:
 - a) постачальники, споживачі, конкуренти

b) курс валюти, конкурентоспроможність постачальників, кредитоспроможність;

c) НТП, політичні фактори, стан економіки;

d) політичні фактори, постачальники, споживачі.

5. Виділіть три основних види менеджменту:

a) адміністративний, виробничий, невиробничий;

b) соціальний, культурний, політичний;

c) управлінський, технологічний, фінансовий;

d) адміністративний, економічний, фінансовий.

6. Найбільш загальними принципами системного підходу є:

a) цілісності, примату цілого над його складовими, ієрархічності, полісистемності;

b) єдності, економічності, ефективності;

c) цілеспрямованості, визначеності, конкурентоспроможності;

d) спрямованості, цілісності, економічності.

7. Розгляд організації як сукупності взаємопов'язаних і взаємодіючих елементів, що визначають її характер визначається підходом:

a) системним;

b) функціональним;

c) ситуаційним

d) процесним.

8. Основний закон організації, який полягає в тому, що сума властивостей організованого цілого перевищує «арифметичну» суму властивостей кожного з окремих елементів:

a) композиції;

b) пропорційності;

c) синергії;

d) онтогенезу.

9. Підхід, в якому все досить формалізовано і регламентовано, прийняті і встановлені початкові установки і чітко розподілена міра і межа відповідальності кожного працівника:

a) «жорсткий» системний підхід;

b) адміністративний підхід;

c) системний підхід;

d) процесний підхід.

10. Об'єднання компонентів і елементів в інтересах досягнення бажаної мети – це:

a) система;

b) організація;

c) управління;

d) підприємство.

Тема 2. Організаційний інжиніринг. Організаційний дизайн

Запитання для самоконтролю:

1. Дайте характеристику основним елементам організаційно-управлінського аналізу.
2. Визначте основні умови та правила побудови «дерева цілей» організації.
3. Визначте особливості оцінки та аналізу організаційної структури підприємства.
4. Визначте загальний порядок дій та рівні аналізу організацій-ної культури підприємства.
5. Наведіть характеристику основних понять інжинірингового опису процесів в організації.
6. Розкрийте сутність принципів інжинірингового опису процесів в організації.
7. Визначте та опишіть як класифікуються процеси в організації.
8. Дайте коротку характеристику основних етапів організацій-ного інжинірингу.
9. Розкрийте сутність методології організаційного інжинірингу.
10. Визначте сутність, переваги та недоліки процесних структур управління.
11. Визначте основні умови застосування інжинірингового під-ходу до опису процесів в організації.
12. Розкрийте сутність основних правил інжинірингу.
13. Що включає інформаційне забезпечення організаційного інжинірингу? Охарактеризуйте кожний елемент інформаційного забезпечення.
14. В чому полягає сутність та відмінність понять «органі-заційний дизайн» та «організаційна структура»?
15. Обґрунтуйте комплекс заходів щодо проведення організаційних змін.
16. Визначте етапи проведення організаційних змін.
17. Охарактеризуйте змістове наповнення та завдання кожного з етапів організаційних змін.
18. Визначте зовнішні і внутрішні чинники проведення органі-заційних змін.
19. Що виступає об'єктами організаційних перетворень?
20. Визначте методи, за допомогою яких здійснюються органі-заційні перетворення.
21. Від чого залежить успіх проведення організаційних змін?

Тема 3. Управлінські моделі

Запитання для самоконтролю:

1. Моделі організації як відкритої системи.
2. Особливості «моделі механістичної конструкції».
3. Особливості моделі, заснованої на «теорії людських відносин».
4. Сутність неокласичної, інституціональної, еволюційної та підприємницької моделі організації.
5. Відмінності механістичної, органічної та патерналістської моделі.
6. Сутність конвекційної, конфліктно-ігрової та політичної моделі.
7. Американська, шведська, японська та німецька моделі управління.
8. Системна модель діагностики організації.
9. Моделі управління, що базуються на цільових управлінських установках.
10. Основні компоненти управлінських моделей.

Тестові завдання

1. З яких елементів складається сучасна модель загального управління?
 - a) постійне погіршення, економічність;
 - b) акцент на виробника, ефективність;
 - c) зростання, економічність;
 - d) базування рішень на фактах, постійне поліпшення.
2. Модель, яка передбачає автономію, свободу і відповідальність:
 - a) конфліктна;
 - b) проблемна;
 - c) сучасна;
 - d) процесна.
3. Ситуаційна модель -це модель, яка передбачає:
 - a) синтез двох моделей механістичної і органічної;
 - b) побудову математичної моделі організації з урахуванням зворотних зв'язків;
 - c) виявлення зв'язків між внутрішньогруповими залежностями і технологією виробництва;
 - d) розглядається як система взаємодії між працівниками, які приносять в організацію свої цінності і очікування.
4. Модель механістичної конструкції розглядає ефективність як:

a) раціональний розподіл праці між виконавцями з наступним групуванням робіт у єдине ціле, причому кожен елемент роботи має бути оптимально спроектованим;

b) економічну вигоду;

c) управлінські заходи щодо забезпечення росту підприємства;

d) математичне моделювання організаційної структури.

5. Модель організації, яка найважливішим фактором продуктивності в організації вважає людину як соціального діяча:

a) модель, що будується на теорії людських взаємовідносин;

b) механістична модель;

c) соціальна модель;

d) організаційно-соціальна модель.

6. Неокласична модель – це модель:

a) у якій організація розглядається як цілісний об'єкт, що залучає вихідні

ресурси у виробництво та перетворює їх у продукцію;

b) згідно якої підприємство розглядається як організація, що створена

людьми для ефективнішого використання обмежених ресурсів;

c) у якій організація розглядається як один із об'єктів системи, яку можна

порівняти з біологічною популяцією;

d) яка ґрунтується на уявленні про підприємство, як сферу реалізації підприємницької ініціативи та наявних у підприємця, або доступних для залучення ресурсів.

7. Підприємницька модель – це модель:

a) у якій організація розглядається як цілісний об'єкт, що залучає вихідні ресурси у виробництво та перетворює їх у продукцію;

b) згідно якої підприємство розглядається як організація, що створена

людьми для ефективнішого використання обмежених ресурсів;

c) у якій організація розглядається як один із об'єктів системи, яку можна

порівняти з біологічною популяцією;

d) яка ґрунтується на уявленні про підприємство, як сферу реалізації підприємницької ініціативи та наявних у підприємця, або доступних для залучення ресурсів.

8. Еволюційна модель – це модель:

a) у якій організація розглядається як цілісний об'єкт, що залучає вихідні

ресурси у виробництво та перетворює їх у продукцію;

- b) згідно якої підприємство розглядається як організація, що створена людьми для ефективнішого використання обмежених ресурсів;
- c) у якій організація розглядається як один із об'єктів системи, яку можна порівняти з біологічною популяцією;
- d) яка ґрунтується на уявленні про підприємство, як сферу реалізації підприємницької ініціативи та наявних у підприємця, або доступних для залучення ресурсів.

9. Модель, головною ознакою якої є надання позитивних гарантій працевлаштування роботодавцем:

- a) патерналістська;
- b) органічна;
- c) соціалістична;
- d) механістична.

10. Назвіть найбільш відомі моделі управління за походженням:

- a) англійська, німецька, японська, шведська;
- b) західна, східна, центральна;
- c) німецька, американська, китайська;
- d) американська, російська, європейська.

Тема 4. Управління ефективністю підприємства

Запитання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте поняття ефективності та ефекту.
2. Моніторинг ефективності діяльності
3. Основні групи напрямів оцінки ефективності.
4. Основні підходи до визначення ефективності управління.
5. Поняття економічної ефективності.
6. Складові оцінки ефективності функціонування підприємств.
7. Суть ресурсно-потенціального підходу до оцінки ефективності.
8. Визначення ефективності підприємства. Система виміру ефективності функціонування підприємств.
9. Коефіцієнти ефективності організації управління.
10. Основні підходи до визначення ефективності управління.

Тестові завдання:

1. Дайте визначення поняттю «економічна ефективність»:
 - a) це співвідношення між результатами господарської діяльності та витратами живої і матеріалізованої праці, ресурсами;

b) це результат господарської діяльності та витратат живої і матеріалізованої праці, ресурсів;

c) це абсолютний показник результату діяльності підприємства;

d) немає правильної відповіді.

2. Дайте визначення поняттю «ефект»:

a) це абсолютний показник результату;

b) це результат діяльності підприємства;

c) це відносний показник результативності і може бути тільки позитивною

величиною;

d) це співвідношення між результатами господарської діяльності та витратами живої і матеріалізованої праці, ресурсами.

3. Дайте визначення поняттю «продуктивність» праці:

a) це абсолютний показник результату;

b) це результат діяльності підприємства;

c) це ступінь плодотворності (результативності) доцільної діяльності людей

у сфері виробництва матеріальних благ або їх обертання;

d) це співвідношення між результатами господарської діяльності та витратами живої і матеріалізованої праці, ресурсами.

4. Ефективність може бути:

a) економічною;

b) соціальною;

c) локальною;

d) усі відповіді вірні.

5. До узагальнюючих показників ефективності відноситься:

a) відносна економія фонду заробітньою плати;

b) питомі капітальні вкладення;

c) виробництво продукції на 1 грошову одиницю;

d) всі відповіді вірні.

6. Частка приросту продукції, отриманої за рахунок продуктивності праці – це показник:

a) ефективності живої праці;

b) ефективності використання основних фондів;

c) ефективності використання матеріальних ресурсів;

d) ефективності використання техніки.

7. До основні економічні показники для оцінки ефективності розроблених управлінських рішень не відноситься:

a) додаткова виручка (прибуток), отримана в результаті розробки і реалізації рішення;

b) річний приріст прибутку;

c) збільшення обсягу випуску продукції;

d) зміна статутного капіталу.

4. До сучасних технологій управління ефективністю діяльності підприємств відносяться:

a) Business Performance Management;

b) Balanced Scorecard;

c) розподіл праці;

d) правильні відповіді – а) та б).

9. Система стратегічного управління підприємством на основі виміру й оцінки її ефективності по набору показників, підбраному таким чином, щоб урахувати всі істотні (з погляду стратегії) аспекти її діяльності (фінансові, виробничі, маркетингові й т.д.) – це:

a) BSC

b) ERP

c) BPM

d) немає правильної відповіді.

10. В чому сутність сучасно підходу до оцінки ефективності підприємства?

a) ефективність бізнесу - це величина доходів, що генеруються бізнес-

процесами підприємства, за вирахуванням витрат, необхідних для їх здійснення;

b) зіставлення готової продукції з величиною витрачених факторів виробництва, виражений у категорії продуктивності;

c) потік грошових коштів, представлений сумою маржинального доходу підприємства, очищеного від постійних витрат на її утримання;

d) немає правильної відповіді.

ТЕМА 5. Організаційна культура та соціальна відповідальність бізнесу

Запитання для самоконтролю:

1. Обґрунтуйте логіку побудови піраміди відповідальності А. Керолла та взаємозв'язок компонентів піраміди із соціальною відповідальністю бізнесу.

2. Обґрунтуйте розуміння соціальної відповідальності бізнесу з позиції різних суспільних груп та економічних суб'єктів.

3. Якими є переваги та обмеження застосування соціально відповідального підходу?

4. Якими є переваги та недоліки ліберальної, суспільної, бісмарківської та біверіджської моделі соціальних політик?

5. Обґрунтуйте взаємозв'язок глобалізаційних процесів та соціальної відповідальності бізнесу.
6. Обґрунтуйте взаємозв'язок концепцій соціальної справедливості з соціальною відповідальністю бізнесу.
7. Охарактеризуйте відкриту і закриту форму соціальної відповідальності бізнесу.
8. Обґрунтуйте принципи соціально відповідальної поведінки у громадянському суспільстві.